

2022-09-28

LÄRARHANDLEDNING

BARNEN FRÅN LJUDER

OM ATT KOMMA NY

REGIONTEATERN

BLEKINGE & KRONOBERG

HEJ!

Vi ser fram emot att få träffa dig och dina elever med föreställningen Barnen från Ljuder. Med denna handledning vill vi ge dig som vuxen tips och idéer på vad du kan göra i anslutning till vårt besök. Den innehåller förslag på hur du gör teaterbesöket så tydligt, spännande och intressant som möjligt. Självklart känner du din klass bäst så ta till dig och gör det som känns bra och relevant för just er.

Trevlig läsning!

OM BARNEN FRÅN LJUDER

Hur känns det att vara ny? När blir en plats ett hem? Kan man bygga framtiden?

Barnen från Ljuder är en föreställning för mellanstadiet som bygger på dokumentärt material. Med utgångspunkt i intervjuer med barn om deras erfarenheter av att vara ny, på en plats eller i en grupp, utforskar vi hur det är att börja om, att minnas tillbaka och att bygga något nytt. Det dokumentära undersökandet inför föreställningen baseras på intervjuer, samtal och workshops med barn och vuxna bosatta i Ljuder socken, Lessebo kommun.

Lessebo var en av de kommuner som 2015 tog emot flest nyanlända i Sverige, men också en av de platser där en stor del av befolkningen utvandrade till Amerika under 1800-talet. Det är också Vilhelm Mobergs hembygd och det är här hans ikoniska Utvandrarsvit utspelar sig.

OM REGIONTEATERN

Regionteatern Blekinge & Kronoberg är en av landets största turnerande länsteatrar. Regionteatern ger teater- och dansföreställningar för barn, unga och vuxna och stimulerar scenkonst i hela södra Sverige.

Regionteaterns pedagoger erbjuder flera olika projekt inom skapande skola, både fristående projekt och efterarbeten kopplade till föreställningar. Med hjälp av övningar och diskussioner fördjupas elevernas upplevelse av det de har sett.

INFÖR FÖRESTÄLLNINGEN

Har ni som skola varit på en teaterföreställning tillsammans tidigare, då kan ett sätt att förbereda eleverna vara att minnas tillbaka på hur det var. Vilken föreställning var det, vad hände i den? Var gick ni på föreställningen? Har ni inte varit på föreställning tidigare? Prata om vad det finns för tankar, frågor och funderingar inför att gå på en teaterföreställning.

Syftet med att prata och förbereda eleverna innan de ska gå på föreställningen är att väcka deras lust, intresse och nyfikenhet inför det som de ska vara med om. Det kan också handla om att ge dem en förståelse för teater som språk och vad det är, genom att till exempel berätta hur en föreställning blir till. Men eleverna behöver inte sätta sig in i eller veta något speciellt för att kunna ta till sig av föreställningen.

QUIZ

Men vem är den här Vilhelm Moberg då?

Och hans karaktärer Karl- Oskar och Kristina, vilka var de? Vi har gjort ett lekfullt Quiz som du kan göra tillsammans med dina elever innan ni går på föreställningen för att ge eleverna förståelse för Vilhelm Moberg och hans karaktärer.

Här hittar du quizzet!

GÅ IGENOM PRAKTISK INFORMATION

Förbered dem på allt det praktiska runt omkring teaterbesöket. Prata med gruppen om att föreställningen sker i klassrummet alternativt i en lokal på skolan. I föreställningen ingår ett pedagogiskt arbete där elevernas upplevelse får landa i ett görande i direkt anslutning till föreställningen.

- Har ni sett teater förut?
- Var såg ni teater?
- Vilken dag ska ni se pjäsen och andra saker som du tycker kan vara bra att ta upp.
- En klass i taget kommer att vara publik.
- Hur känns det att vara publik.
- Hur vill du att en publik ska vara?

(Om du står på scen eller om du pratar eller gör något inför andra hur vill du då att de ska vara som publik?)

- I denna föreställning kommer du även få göra och samtala utifrån föreställningens tema tillsammans med Regionteaterns pedagog.

VAD FÖRVÄNTAS AV MIG SOM VUXEN?

Förbered eleverna innan föreställning. Använd dig gärna av detta material. Ta av det som är relevant för just din elevgrupp. Var med under föreställning och efterarbete.

Följ upp föreställning och efterarbete med dina elever. Tips på hur du kan gå till väga finner du här i vår lärarhandledning. En del av övningarna i det här materialet kan eleverna komma att göra under efterarbetet men det gör inget då de är övningar som man kan repetera och fortsätta arbeta i.

HUR MAN GÖR EN TEATERFÖRESTÄLLNING

Ett annat bra sätt att förbereda eleverna på att gå på teater är att prata om hur en föreställning blir till. Det kans se lite olika ut.

Barnen från Ljuder är en föreställning som bygger på dokumentärt material. Vi har studerat Barnkonventionslagen och tagit del av och inspirerats av den mångårigt erfarna journalisten Ylva Mårtens kunskap. Under Regionteaterns medborgarscen synliggör vi människors egna berättelser och som gestaltas genom scenkonst. Det innebär att vi har intervjuat barn om sina erfarenheter och upplevelser av att vara ny i ett sammanhang och som senare har skrivits ett manus av.

Du kan till exempel berätta att: (Använd gärna teater-ordlistan längst bak.)

- o En dramatiker har lyssnat och läst alla barns berättelser och skrivit ett manus utifrån dem.
- o skådespelarna har tillsammans med regissören övat på föreställningen i flera veckor.
- o Det är många personer som på olika sätt arbetat med föreställningen, men ni kommer bara att få träffa en liten del av dem, så som skådespelarna, pedagog och tekniker som sköter ljuset och ljudet.
- o En ljuddesigner har skapat ljudet som finns med i föreställningen
- o En kostymör har gjort kläderna
- o En scenograf har skapat rummet

OM REGISSÖR JOHANNA HUSS

Johanna har stor erfarenhet av att arbeta konstnärligt med barn och ungdomar. Hennes passion för att barn, ungdomar och unga vuxnas eget engagemang och möjlighet till att få ta plats och synas i det offentliga rummet, kulturella samtal och sammanhang syns i hennes scenkonst.

Sedan 2001 är Johanna konstnärlig ledare för Enskedespelet i Stockholm och har drivit flera andra deltagarkulturprojekt där unga, gamla, amatörer och proffs skapar scenkonst tillsammans, bland annat i Araby, Växjö.

På Regionteatern Blekinge Kronoberg har hon tidigare satt upp föreställningarna Esther, Barnen från yttre rymden och Orka!

FÖRESTÄLLNINGEN

Föreställningen bygger delvis på intervjuer och det samarbete som teatern haft med elever i en fyr-sexa på Björk-skolan i Skruv. Vi möter två skådespelare som gestaltar barns erfarenheter av att komma ny till ett sammanhang, en plats, en förening eller kanske rent av ett nytt land. Barnens berättelser blir till en fartfylld, humoristisk men också allvarsamma kavalkad där alla som någon gång varit "nya" garanterat kommer att känna igen sig!

VAD INSPIRERADE DIG TILL ATT ARBETA MED BARNENS FRÅN LJUDERS BERÄTTELSE?

Jag tycker att det är spännande att jobba med autentiska berättelser och försöka ge barnens egna röster och erfarenheter plats på scen. För mig är det viktigt att det finns ett tydligt barnperspektiv och en angelägenhet i scenkonst för barn eftersom de själva oftast inte "väljer" att se en föreställning utan det är det vuxna som bestämmer. Därför känns det extra bra när de frågeställningar och erfarenheter som vi gestaltar på scen, till stor del kommer direkt från barn i samma ålder som publikmålgruppen.

VAD HOPPAS DU ATT PUBLIKEN FÅR MED SIG FRÅN ATT HA SETT FÖRESTÄLLNINGEN?

Jag hoppas att Barnen från Ljuder ska väcka frågor och tankar kring båda andras och egna erfarenheter av att komma ny. Att få spegla sig i andras upplevelser av liknande situationer som en själv upplevt, tänker jag kan öka förståelsen för både sig själv och andra. Jag hoppas också att föreställningen ska bjuda på mycket skratt och ett roligt avbrott i den vanliga skoldagen. Klassrummet blir en mötesplats där vi tillsammans kan få vara nya för varandra för en stund kanske?

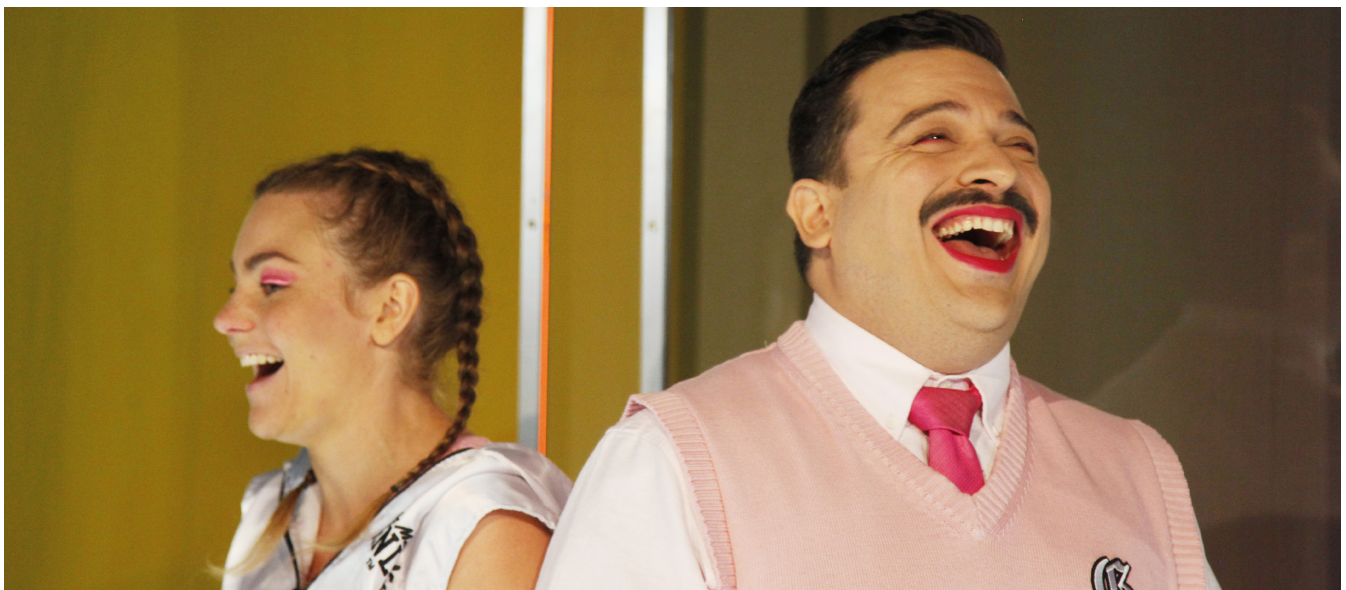
I ANSLUTNING TILL FÖRESTÄLLNINGEN - EFTERARBETE

I direkt anslutning till föreställningen arbetar vi vidare med elevernas egna tankar och reflektioner i ett så kallat efterarbete. Det är till för att låta eleverna landa i sin upplevelse av vad de just har varit med om. Tillsammans med Regionteaterns pedagog får dom möjlighet att knyta föreställningen till den egna verkligheten genom kreativa övningar.

VARFÖR EFTERARBETE?

Ett syfte är att ta emot elevernas upplevelser och genom frågeställningar och gestaltande öppna upp för diskussioner och reflektioner som är angelägna för dem. Ett annat är att ge eleverna tid och utrymme till att bli medvetna om vad de upplevt och låta dem reflektera kring föreställningen och deras egen verklighet.

Som lärare/pedagog kan det vara värdefullt för eleverna att du bara lyssnar, tänk på att inte värdera föreställningen eller elevernas upplevelser av den. Prata hellre om att alla ser, hör, tycker och tolkar scenkonst på olika vis och att det inte finns några rätt eller fel i den kreativa processen.

MÅL UR LGR 22 KOPPLAT TILL FÖRESTÄLLNINGEN. 2.2 KUNSKAPER

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola

- Kan samspela i möten med andra människor utifrån kunskap om likheter och olikheter i livsvillkor, kultur, språk, religion och historia
- Kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud

2.6 SKOLAN OCH OMVÄRLDEN

Skolans mål är att varje elev

- kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden

TA EN RUNDA!

Samla eleverna i en ring, ta en runda där var och en får säga något de minns från föreställningen. Var gärna tydlig med att det inte finns några rätt eller fel. Ta fasta på att vi minns olika även om vi varit med om samma sak! Hjälp varandra att minnas mer av det som hände i föreställningen. Ta vara på att föreställning kan upplevas på många sätt och som vi nämnt, den kan vara olika för dig och mig.

FRÅGOR ATT PRATA OM

Utefter vad eleverna upplevt kan du ställa fler frågor som ni kan prata vidare om. Kom gärna på egna frågor som du tycker passar. Du kan också ta stöd ifrån frågorna här nedanför, för att lättare komma igång.

- På vilka platser utspelar sig föreställningen?
- Hur många skådespelare var det?
- Vad gjorde skådespelarna?
- Kände du igen något?
- Vad hade de på sig? Vilken stämning tyckte du att det var?
- Hur var ljuden/musiken? Var den/det spännande, lugn, snabb?

Frågor vi ställde till barnen som skapade manus.

- Att komma ny, vad tänker du på då?
- Vem pratade du med första gången du var ny?
- På vilken plats har du varit ny?
- Vad gjorde du då?
- Hur kändes det?
- Om det blir fel, kan du då göra om och börja om på nytt?

EXEMPEL PÅ ÖVNINGAR:

Använd er av övningarna så som de beskrivs eller så som du själv vill forma den. Övningarna är öppna för förändring, dvs med materialval, musik eller inte, samt i grupp eller inte. Där känner du som lärare din elevgrupp bäst och vet hur du kan forma övningarna efter just era förutsättningar.

- Roliga porträtt. En lekfull och lustfylld övning som är bra som uppvärmning. Här ritar två och två av varandras ansikten, utan att titta på papperet! Ögon, öron, näsa och mun hamnar visst inte riktigt på de platser som de ska! Nu har ni skapat nya fantasiporträtt.

Vem är karaktären? Vad heter hen? Hur skulle du göra för att få den att känna sig hemma i er klass? Vad drömmer hen om?

- Välj en plats du varit ny på. Rita eller skriv om hur det såg ut där. Vem mötte du? Vad hade du på dig? Hur kändes det?

- Vad drömmer du om i framtiden? Skapa en bild genom kollage. Välj ut bilder från tidningar som berättar om dina drömmar. Klistra upp på ett svart A4 papper. Berätta för en klasskompis om vad du drömmer om. Skriv ner dina drömmar i en text.

- Forma modellera och skicka runt. Här skapar en person något som hela tiden förändras i processen. Samtala kring upplevelsen av övningen: Hur känns det att det du skapat blir något nytt? Hur förändrade du någon annans lera – vad hände då?

Denna övning kan fortsätta och växa.

Fortsätt med mer lera och gör samma sak igen.

Sätt tillsammans de olika lerdelarna till en gemensam skulptur. Vad ser du? Beskriv det du ser.

- Konstnär och lerklump. En kreativ övning där eleverna, två och två, formar varandra till en staty. Forma utifrån frågan: vad gjorde du då du var ny på en plats?

När alla har format sin lerklump går ni på vernissage och varje konstnär får berätta om sin skulptur. Därefter byter man roll. Konstnären blir lerklump och vice versa.

Fortsätt med samma par eller byt par. Forma nu utifrån känslor. Hur kändes det när du var ny på en plats?

Hur ser en sådan staty ut?

TEATERORDLISTA

Scenografi - Scenrummet med väggar, möbler m.m. som gjorts av en scenograf

Kostym - Skådespelarnas kläder som gjorts av en kostymör

Mask - Skådespelarnas smink och frisyr som gjorts av en maskör

Regi - Val av helhet och vad skådespelarna ska göra, görs av en regissör

Koreografi - Dans och rörelsemoment i föreställningen

Dramatiker - Den som har skrivit pjäsen

Kompositör/ljuddesigner - Den som har skapat musiken till föreställningen

Sångpedagog - den som har röstträning med skådespelarna och tal och sång

Bildpedagog - den som arbetar med publikens upplevelse i ett kreativt pedagogiskt arbete

Ljusdesigner - Den som har bestämt hur ljuset ska vara

Rekvisita - Alla olika saker som finns på scen

Karaktär/roll - Den som skådespelaren spelar i föreställningen

Toi Toi - Säger många istället för lycka till i dansvärlden

Spark - Säger många istället för lycka till inom teatervärlden

LÄSTIPS OCH INSPIRATION

Barn

<https://urplay.se/program/218606-kunskapsverket-historia-ett-nytt-liv-pa-andra-sidan-atlanten>

Bengtsson, Torsten, Utvandringen. 2022

Tan Shaun, Ankomsten, 2019

Lindström Eva, Ingenting är omöjligt för oss, 2021

Gordan Kajsa, Hon vet allt om oss, 2021

Vuxna

Moberg, Wilhelm, Utvandarna och Nybyggarna

Moberg Wilhelm, Utvandrar serien återberättad av Cecilia Davidsson, Lättläst

Mårtens Ylva, Vi måste börja med barnen

Mårtens Ylva, Vad säger barnen?

<https://sverigesradio.se/artikel/2330012>

<https://sverigesradio.se/barnen>

<http://xn--ylvamrtens-55a.se/Ylva-Martens>

Film

Jan Troell, Utvandrar serien från 1970 tal

Jonas Poher Rasmussen, Flee/Flykt. 2021.

TACK TILL

MANUS & REGI JOHANNA HUSS
IDÉ & KONCEPT ANDREAS DAHL
SCENOGRAFI & KOSTYMDESIGN MARKUS EMILSSON
DRAMATURG SOFIA WESTERLUND
LJUDDSIGN DAVID PETERSSON
KOREOGRAF ANNA EKLUND
MASK HANNA ELWE
BASERAT PÅ TEXT AV MOA BACKMAN
PEDAGOG MADELEINE NÄS

SKÅDESPELARE GEORGIOS GOKOTOS & JANNIE ÖSTERGREN

PRODUKTIONSLEDARE ÅSA SUNEFORS-WALLIN
PLANERINGSANSVARIG LINN BOJING
FÖRESTÄLLNINGSTEKNIK & TURNÉLEDARE MARTIN ANDERSSON
KOSTYMATELJÉ MIKAELA JOHANSSON
REKVISITAATELJÉ & DEKORMÅLERI JOSEFIN JOHANSSON
DEKORTILLVERKNING PETER HAMMARSTEDT
TURNÉLÄGGARE CHARLOTTE AABY HERTZMAN
RESURS INTERVJUARBETE YLVA MÅRTENS
TRANSKIBERING TILDE HÖST

PRESS, PROGRAM & AFFISCHFOTO LINDA HIMSEL
TRAILER ANDREAS OMVIK
PRESSKONTAKT LINDA HIMSEL

TACK TILL BJÖRKS KOLAN I SKRUV ÅK 4-6 MED LÄRARE, KULTURPARKEN SMÅLAND OCH LJUDERS HEMBYGDSFÖRENING.

SCENKONSTCHEF ÅSA EDGREN
PRODUCENT KATJA WÄNBERG
TEKNISK CHEF SIMON RUNSTEN
FÖRSÄLJNINGSCHEF MARIE BJÖRKMAN
PEDAGOGCHEF ANDREAS DAHL
EKONOMICHEF HELÉNE JÄDERBERG
HR-CHEF LINDA ABRAHAMSSON

PREMIÄR 7 OKTOBER 2022
LÄNGD CA 75 MIN INK PEDAGOGISKT ARBETE
PRODUKTION REGIONTEATERN BLEKINGE KRONOBERG

*Har du frågor eller tankar kring lärmaterialet
Madeleine Näs, bildpedagog
madeleine.nas@regionteatern.se
Telefon: 0470-700526*

**REGIONTEATERN BLEKINGE KRONOBERG,
Box 486, 351 06 Växjö
info@regionteatern.se**

REGIONTEATERN

BLEKINGE & KRONOBERG

BOX 486 | 351 06 VÄXJÖ | 0470-70 05 00 | info@regionteatern.se | regionteatern.se

